

Colloredo-Mannsfeldové

recenze knihy

Kniha **Colloredo-Mannsfeldové – nás zrodila ctnost** je nejnovější v řadě monografií o šlechtických rodech v edici Universum. PhDr. Miloš Hořejš předkládá příběh příbuzensky propojených a posléze spojených rodů, jejichž členové v zemích Koruny české i Československu zanechali významný odkaz a v současnosti žijí v Čechách, Rakousku, Švédsku a Velké Británii. Autor dodržel zavedené schéma a jako v předešlých svazcích edice je text rozdělen na rodové dějiny i přehled vlastněných sídel.

Hořejš uvádí množství informací o společenské, ekonomické, vojenské, kulturní a diplomatické působnosti členů obou rodů v rámci Svaté říše římské a c. k. monarchie i několika evropských zemí. Textové pasáže obsahují množství reprodukcí obrazových, grafických, kresebných a fotografických portrétů, vedut rodových sídel i zajímavých snímků (např. interiérů zámků Dobříš a Opočno z počátku 20. století, popř. jejich okolí) a dobového i aktuálního stavu dalších sídel v rodovém vlastnictví (Bolehošťská Lhota, Dolní Počernice, Dymokury, Tloskov, Točnick, Tři Trubky, Zbiroh, Zelená Hora, Žebrák, Žinkovy aj.) či městských paláců (Praha, Brno, Vídeň, Mantova). Výrazná grafická úprava umožňuje přehlednou orientaci v textu i odlišení spojitosti s vyznačenými informačními medailony a dotváří příznivý dojem. Hodnotu publikace zejména umocňují pasáže, ve kterých autor zevrubně posuzuje souvislosti třicetileté války, kdy v řadách nepřátelských stran bojovali katolík Rudolf Colloredo i protestant Petr Arnošt Mannsfeld (10. června 1619 prohrál bitvu u Záblatí, v knize je však uvedeno datum 10. června 1919) a podrobně analyzuje kulturní mecenát (proslulá sbírka obrazů a zbrojnice na opočenském zámku i podpora malíře Alfonse Muchy, který na zámku Zbiroh, vytvořil cyklus obrazů Slovánská epopej), cestovatelské (pracovní pobyty v Asii či lovecké výpravy do Afriky) i podnikatelské aktivity členů rodu, zejména v lesnictví, železářství a hutnictví i jejich konání po skončení Velké války, v záležitosti následné pozemkové reformy a let 1938 – 1945/1948 i po roce 1989. Vyvrací nepřesvědčivé argumenty ohledně údajné kolaborace s nacisty (konfiskace majetku okupačními úřady, účast v odboji Weikharda, Bedřicha a Františka Ferdinanda Colloredo-Mannsfelda, který v roce 1944 padl jako velitel 132. perutě RAF) a věnuje značnou pozornost restitučním procesům, které v odlišných dobách měly odčinit bezprávi obou totalitních systémů. Dokazuje, že k příslušníkům aristokracie ohledně ekonomického postihu úřady postupovaly stejně, obdobně se tak stalo i v záležitostech nápravy společenských a majetkových křivd, kdy spravedlnosti bylo pouze částečně učiněno zadost.

Kniha obsahuje několik erbů obou rodů i znak užívaný od roku 1775 po právním spojení Colloredů a Mannsfeldů. Tento „velký“ erb je nepřesně popsán – nad štítem se nacházejí čtyři klenoty. Hořejš zmiňuje tři a uvádí, že černý orel z erbu Colloredů ve středním štítku erbu Colloredo-Mannsfeldů zdobí stříbrné břevno – jakákoli erbovní figura nalézající se v poli štítu či břevně, jej nemůže zdobit – autor také nesděluje rodové heslo a pomíjí knížecí plášť.

Popis erbu je: čtvrcený štít s černým středním štítkem. Střední štítek se stříbrným břevnem, v němž černý korunovaný orel se zlatou zbrojí pod císařskou korunou. 1. a 4. čtvrtina štítu je čtvrcená, 1. a 4. pole pětkrát stříbrno-červeně dělené, ve 2. a 3. stříbrném poli šest (3,3) vzájemně se dotýkajících červených rout do krajů. Ve druhé černé čtvrti stříbrná orlice se zlatou zbrojí. Ve třetí modré čtvrti červeno-stříbrně dvěma řadami šachované kosmé břevno, podložené zlatým korunovaným lvem s červenou zbrojí. Na štítě čtyři stříbrné korunované turnajské prilby s příkrývadly a klenoty. Zprava: 1. černo-stříbrno-černě dělená složená křídla, příkrývadla černo-stříbrná, 2. černo-stříbrno-černě dělená korunovaná orlice se zlatou zbrojí, příkrývadla černo-stříbrná, 3. na zlatých žerdích osm (4,4) vějířovitě rozložených a odvrácených praporců, pětkrát stříbrno-červeně dělených, příkrývadla červeno-stříbrná, 4. mezi složenými křídly černým a stříbrným vyrůstá zlatý korunovaný lev s červenou zbrojí a třemi pštrosími pery, červeným mezi stříbrnými, vynikajícími z koruny, příkrývadla červeno-stříbrná. Štítonoši: dva zlatí korunovaní lvi s červenou zbrojí. Heslo na stříbrné, červeně podšité pásce černými písmeny HAC PEPERIT VIRTUS. Vše leží na knížecím plášti splývajícím z knížecí koruny.

Kniha Colloredo-Mannsfeldové – nás zrodila ctnost, přináší komplexní pohled na historii a současnost významného šlechtického rodu. Přísně splňuje nároky objektivitivy a zároveň inspiruje k návštěvě míst, kde jsou dámy a pánové, vzeší z dvou původně odlišných rodů, opět doma.

PhDr. Miloš Hořejš: Colloredo-Mannsfeldové – nás zrodila ctnost, ISBN: 978-80-242-9654-8, 208 str., 1. vyd., Euromedia Group – Praha, rok 2025.

Autor textu: Stanislav Vaněk